

LAKOMÁ BARKA

I. *Prasata leží ve chlívků.*

BARKA: Tak, vy jedni vepři. Už jste zase všechno sežrali? No to se ví! Každý týden aby vás člověk živil, starám se o vás jak o vlastní děti, ale já to tak nenechám...A kde nic, tu nic. Jste čím dál hubenější.

FARÁŘ: (*vychází spokojeně z fary*) Pochválen buď Ježíš Kristus, Barko. To máme dneska krásný Boží den.

BARKA: Navěky, Velebnosti.

FARÁŘ: Ale co že tak lamentujete. Už to Boží tvorečkové zase nechtějí jíst? A vůbec, Barko, tak jsem říkal, nevím, jestli s tím budete souhlasit, co kdybychom to druhé prasátko dali...

BARKA: Ani pomyšlení, Velebnosti! (*spráskne ruce*)

FARÁŘ: Počkejte Barko! Myslíl jsem na učitelovic, mají tolik dětí, a nám by jeden čuník přece stačil.

BARKA: Proč maj tolik dětí, to je jejich věc.

FARÁŘ: Ale Barko! Co má ten člověk dělat? Z lakoty lidé v té naší vesnici ani děti nemají, a on, aby v té škole měl koho učit, musí být samozásobitel.

BARKA: Tak mu dáme výslužku, když musíme rozhazovat, Velebný pane.

FARÁŘ: Říkejte si co chcete Barko, ale dva čuníci pro nás dva je moc.

II.

DĚTI: (*sedí v lavicích, zazvoní zvonkem a volají přes sebe*) Tati, tatínku, pane učiteli, už je konec hodiny!

UČITEL: Už? (*cože to už je konec?*) Vlastně máte pravdu. Pro dnešek končíme. A nezapomeňte si zítra vzít cvičební úbor...(*mezitím se děti rozprchly*)

ŽENA: Láďo, Ládi, ty můj mužičku (*obejme ho*) už jste skončili?

UČITEL: Hm.

ŽENA: Co je to s tebou? Co děti, zlobily moc?

UČITEL: Hm.

ŽENA: No tak. Pověz něco.

UČITEL: Když já nevím.

ŽENA: Co? Učitel: Když já nevím, proč zrovna my musíme mít tolik dětí.

ŽENA: No to bys teda vědět měl. A co si vůbec myslíš, prosím tě! Kdybys je neměl, koho bys v tomhle zapadákově asi učil? Co mám říkat já? Podívej se na mně, od rána do večera kolem nich skáču. Starám se o ně jak o vlastní...*(pláče)*

UČITEL: Víš, že mně vlastně ani nevadí, že máme tolik dětí. Já mám děti rád, ha, ha, ha, ale...*(utěšuje ženu)*. Vidiš to, máme tu hladovejch krků jako píšťal u varhan a na faře jsou dva vepři na dva lidi...*(přemýšlí smutně)*. A na faře jsou dva vepři na dva lidi...*(rozpaží se, políbí ženu)*

ŽENA: Láďo, Ládíčku, kam jdeš?

UČITEL: *(bere kladivo a hřeb)* Ale, jdu se nadýchat trochu kyslíku *(už rychle vychází)*

ŽENA: *(rozpačitě volá za ním)* A proč si s sebou bereš to kladivo a hřebík?

III. Noc, ticho, jen farářův a Barčín chrapot.

UČITEL: *(krade se potichu k faře)* Dřív míval farář ovčáka. Ještě, že ho Barka umořila hladem. Zdá se, že všichni spí.

BARKA: *(vykřikne něco ze spaní)*

UČITEL: Barka taky. Tak pojďte krasavci. *(blíží se k ohradě s vepři)* No tobě se zdá určitě něco pěkného. No neboj, táák *(zabije prase a hned uteče)* A teď honem pryč.

Ráno.

BARKA: Táak, vy jedni vepři. Už jste zase...Vy jste dneska nějak moc krotcí. Hlavně ty...Co je ti? Prasátko moje nejmilejší? Co se ti to stalo? Co si teď bez tebe počnem?
(utírá si oči kapesníkem, běží do fary a volá) Velebnosti, Velebnosti, neštěstí...

(budí faráře) Nechte toho rozjímání, Velebnosti. To menší prase je v troubě!

FARÁŘ: A jak se vám tam celé vešlo?

BARKA: Ježkovy voči! Ne, že ho peču, ale ze je kaput. Rozumíte? *(gestem naznačí mrtvé prase)* Takhle tam leží. Je dočista mrtvý.

FARÁŘ: To jste je asi umořila hladem, osobo! *(Zívne a otočí se na bok)*

BARKA: Ale takhle tam přece nemůže zůstat! Dyt' nás může nakazit všechny! To prase se musí odklidit! Ale kdo? Aby z toho nebyl poprask...Učitel!

IV.

UČITEL: Pozdrav Pan Bůh, Barko. Kde vy se tady berete?

BARKA: Dejžto Pan Bůh.

DĚTI: *(začnou se mezi sebou bavít)* něco jako: Jé, podívejte, Barka. A zase není oholená. Je to Držgrešle. Týrá pana faráře. Mučí zvířátka. Koukněte na ni.

BARKA: *(pokyne na učitele)* Mohl byste na chvíli, pane učiteli?

UČITEL: Co potřebujete?

BARKA: *(důvěrně)* Pane učiteli. Malér. Pan farář se dává poroučet, jestli byste mu na faře neodklidil prasátko. Do rána jedno zčista jasna zgrejzlo. Já myslím, že asi červenka. Ale znáte lidi, hnedka by pana faráře pomluvili.

UČITEL: Ale to víte, Barko, s radostí. Pro vás všechno! Hned si vezmu pytel a trakař a já už ho někde zakopu.

BARKA: To byste byl moc hodnej. Tak s Panem Bohem.

UČITEL: *(vběhne s radostí do třídy a volá)* Děti, pro dnešek končíme.

DĚTI: Hurá!!!!

UČITEL: Vlastně ne tak docela. Růženko, ty skoč pro maminku! Tomáši ty přines velký necky! Bobeši, ty ohřej vodu! Žofko, dej nabrousit nože! Libuše, ty přines tu největší vařečku! Pepo, ty skoč k řezníkovi pro zástěru! Xaver s Felixem pořádně přiloží do kamen a ty Tondo, půjdeš se mnou! *(Děti začnou nosit nádobí, hraje hudba, za chvíli je učitel zpátky, hudba)*

UČITEL: Už se to nese. Tondo, otevři dveře. Děti!!!

DĚTI: *(seběhnou se kolem učitele, volají)* Tatínek je tady! Hurá! A má velkého činice. Sláva!

UČITEL: *(vytahuje prase, povyk, objímá se s ženou)* Konečně se najíme! Mámo, dost už té hladové stravy, a budou jitrnice.

DĚTI: *(volají přes sebe)* A tlačěnka, a ovar, a jelita, a prasečí jazyk, a uši, a rýpák...

(začne hrát hudba, rodina začíná chystat zabijačku)

BARKA: *(přichází, vidí kouř z komína)* To je divný. Ten učitel ze sebe dělá chudáka, a přitom topí, jako když mrzne. Celé odpoledne se jim kouří z komína.

TONDA: *(vyběhne ze školy)*

BARKA: Pojď sem. Kam běžíš? Toníčku, pověz tetičce, co se to u vás děje, že tak topíte?

TONDA: Nic...Já už musím *(odběhne na záchod)*

BARKA: To je mi nějaký podezřelý. Dobře jsem si všimla, jak tem špunt byl mastnej až za ušima. Co to ti učitelovic, ta chamrad' setsakramentská, může kuchtit? Tonda má mastnou bradu přece od něčeho mastného... Žeby to prase? Ale dyť přece pošlo, ne? Nebo žeby nepošlo? Ten učitel ňák přechočně chtěl vyhovět...Musím se na to podívat. *(Učitel se ženou a děti už mohou jíst)* Vpředu se svítí, z komína se kouří *(Barka čichá, obchází školu)*. Takhle přece voní vepřová! Tohle jsou škvarky! Teď zase zelí. *(Přibližuje se ke dveřím, stoupá na stoličku)* No ovšem, tam se debužíruje. Už je asi po všem. Talíře a příbory cinkají. Co to ksakru jedli?

UČITEL: *(vstane i s dětmi a ženou)* Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Pane, děkujeme Ti za tuto zabijačku, a prosíme, dej chleba těm, kdo hladoví. Amen. A ještě se pomodlíme za Barku.

ŽOFKA: Aby nebyla tak lakomá.

PEPA: Aby nebyla tak závistivá.

TOMÁŠ: A tak špinavá.

XAVER: A neučesaná.

FELIX: Ne tak ošklivácká.

BOBEŠ: Aby nemořila prasátka hladem.

RŮŽENKA: A kočičky.

LIBUŠE: A pejsky.

TONDA: A aby nežrala žížaly.

BARKA: No počkejte, vy holoto! (*Hrozí pěstí a padá; děti, učitel a žena se seběhnou kolem*)

UČITEL: To jsou k nám hosti...pěkně vítám Barko.

ŽENA: Děti, šup, šup do postele. Barce se udělalo trochu mdlo. Láďo, co se jí stalo?

UČITEL: (*křísí ji*) No tak Barko. Nechte toho. Tož jako to vypadá, že je jako po ní.

ŽENA: Skoč pro doktora,...nebo pro faráře.

UČITEL: Jo, a jak mu to vysvětlím? Řeknou, že jsme ji zabili, že jsme byli v komplotu kvůli praseti, znáš lidi.

ŽENA: To abychom emigrovali, nebo zapálili dům. (*brečí*)

UČITEL: (*vecpe Barku do pytle, hodí si ji na rameno, odchází*)

ŽENA: Kam jdeš, Láďo, Ládíčku, tebe chytanou, já tě už neuvídím! (*věší se mu na krk*)

UČITEL: Za chvíli jsem tu, nikomu neotvírej!

V. Tma

UČITEL: (*nese Barku na zádech*) Co já s tebou, ty nebohá, mám dělat? Co kdybych tě posadil ke kašně...Jejda, Bureš, ten zase vypadá (*schová se za pytel, Bureš zpívá a projde*). Ne. Už to mám. Vynesu tě na zvonici. Když, tak se řekne, žes vybírala holubí vejce a zvon tě vzal do lebky. Nebo! Starej Kubát (*k divákům*). Von je totiž starej Kubát schopnej pro halíř hnát blechu přes strniště. Noc co noc chodí přece hlídat do stodoly obilí aby mu je někdo nevykrad. Ale sotva se usadí ve stodole, už ho popadne

strach, že by ho mohli vykrást v chalupě, a letí hlídat domů. Když tak proběhá celou noc, ve dne spí. Říká, že věří, že být ve dne vzhůru se při té drahotě nevyplatí. Počkám, až Kubát přeběhne ze stodoly do chalupy a potom mu posadím Barku na hromadu zrní. *(Vezme pytel, posadí Barku na hromadu, dá jí lopatu do ruky)*. Tak, aby se nekácela. *(Odbíhá)*

KUBÁT: *(přibíhá)* A vida ho! Nachytl jsem zloděje i s lopatou. Zrovna jak se chystá okrást ubožáka. I ty prevíte. *(bije ho cepem)* I ty padouchu. Ani se nehni *(Barka spadne na zem)*. A von to není zloděj, vona je to zlodějka. Vona je to... Farářova Barka...Ženská, co vás to napadlo. Hej, hej, hej. Ženská. Snad jsem vás...Propána krále, Barko *(křísí ji, opře ji o ohradu, hledí na ni)* Mějte rozum. *(Začne pobíhat po scéně)* Kam ji dát? Najdou ji u mne a řeknou, že jsem ji z lakoty utlouk, znáte lidi. Co s ní? *(přemýšlí)* Už to mám! Učitel! Učitel přece v noci nezamyká. Mohl bych mu Barku donést do Školy a posadit do lavice. *(směje se)* To se bude učitel divit, že má o žákyni víc, cha, cha...*(Kubát nacpe Barku do pytle, odchází. Z jedné strany se tiše blíží starosta, ze druhé Kubát; nevidí se, vrazí do sebe zády, leknou se a každý odběhne na opačnou stranu předscény)*

STAROSTA: Fuj, to jsem se lek. Kdo se tak pozdě v noci fláká po venku?

KUBÁT: Co to bylo? Fuj, to jsem se lek. Že se nestydíš, člověče, takhle strašit počestný lidi. Kdo to kdy viděl, producírovat se o půlnoci po lese? Takový zvyky má u nás jenom starosta. Ha...starosta! *(pro sebe)* No to jsem teda v pěkný rejži. Nejlíp udělám, když odtud co nejrychlejc zmizím. *(Běží, vezme pytel a utíká pryč.)*

STAROSTA: *(vyleze)* Vzduch je čistej. Doufám, že mně nepoznal. To by zas bylo řečí. Znáte lidi. Tak *(nakládá si pytel)*, pojď ty můj paroháčku! *(Přichází domů a volá)* Maruš, koukni, co jsem dneska ulovil. To budou hody. Kýta bude pěkně na víně, játýrka na cibulce a parůžky, ty si pověsíme nad postel *(rozvazuje pytel, vypadává Barka, Maruš omdlí)* Fuj to jsem se lek. No všecko bych čekal, ale tohle jsem, já starej dragoun ještě nezažil.

(Vylije na ně džber vody, Barka se probere první, hned uteče, ještě křísí ženu.)

VI.

UČITEL: *(přichází do třídy, v lavici sedí kolouch)* No né! Kde se tady ten kolouch vzal? No to jsem blázen. Ale kdo se moc ptá, moc se dozví. Zavěším tu zvěřinu hned do komory, aby pěkně uzrála. *(odchází)*

KUBÁT: *(volá zvenku)* Pane učiteli!

UČITEL: Pozdrav Pan Bůh, pane Kubát, co si račte přát?

KUBÁT: Jen jsem se chtěl ptát, jestli jste v noci náhodou něco neslyšel?

UČITEL: Ne neslyšel. A vy?

KUBÁT: Ne, já taky ne.

UČITEL: Tak proč se ptáte?

KUBÁT: Inu jen tak.

FARÁŘ: *(přichází)* Tak už to víte o té naší Barce?

UČITEL A KUBÁT: *(zděšeně)* Co?!?!?!?

FARÁŘ: Představte si, že se jí přes noc na hlavě vyrazily dvě boule!

UČITEL: To ji něco poštípalo?

FARÁŘ: To jsou boule jako od cepu. Měla prý zlý sen, a jak se v posteli přehazovala, spad na ní cínový svícen. Hlava ji bolí jako střep.

KUBÁT: A co říká doktor?

FARÁŘ: Kdo by utrácel za doktora. Ona se z toho s pomocí Boží vylíže! Tak s Pánem Bohem.

UČITEL: *(na Kubáta)* I bez pomoci Boží.